

Ron Rash
Serena

KNJIGA GODINE
—*Washington Post*

naslov izvornika

Ron Rash

Serena

copyright © Ron Rash, 2008.

nakladnik

Naklada OceanMore d.o.o., Zagreb

www.oceanmore.hr

urednica

Gordana Farkaš-Sfeci

© za hrvatsko izdanje Naklada OceanMore

prvo izdanje

Zagreb, listopad 2011.

ISBN 978-953-7056-92-6

Ron Rash

Serena

s engleskoga prevela
Karmela Cindrić

ocean**more**

Mom bratu Thomasu Rashu

[Podari mi]... ruku što hvatom jednim može zgrabiti cijeli svijet.

- CHRISTOPHER MARLOWE

I.
DIO

Jedan

Kad se Pemberton vratio u planine Sjeverne Karoline pošto je proveo tri mjeseca u Bostonu sređujući poslove oko očeva imanja, među onima koji su ga čekali na željezničkom peronu bila je i mlada trudna žena koja je nosila Pembertonovo dijete. Uz nju je bio njezin otac koji je pod pohabanim redengotom nosio *bowie*-nož što ga je s velikom pozornošću naoštrio ranije toga jutra kako bi se što dublje zario u Pembertonovo srce.

Konduker je podviknuo: – Waynesville! – kad je vlak tresući se stao. Pemberton pogleda kroz prozor i ugleda na peronu svoje partnere – obojica su bila u odijelima, u čast susreta s njegovom mladenkom od prije dva dana, tom neočekivanom nagradom proizašlom iz njegova boravka u Bostonu. Buchanan, koji je uvijek bio kicoš, navoštio je brkove i nauljio kosu. Ulaštene su mu polučizme sjale, a bijela je pamučna košulja bila svježije izglačana. Wilkie je nosio sivi panama-šešir, što je često činio kako bi zaštitio ćelavu glavu od sunca. Na lancu za sat starijeg muškarca bljeskao je ključić princentske podružnice društva Phi Beta Kappa, a u džepić na prsima nagurao je svileni plavi rupčić.

Pemberton otvori zlatni poklopac džepnog sata i zaključa da je vlak stigao točno u minutu. Okrene se svojoj mladenki koja je drijemala. Serena je noćas imala iznimno burne snove. Dvaput ga je probudila udarajući ga i silovito se hvatajući za njega prije nego bi opet zaspala. Lagano joj poljubi usne i ona se probudi.

– Nije baš najbolje mjesto za medeni mjesec.

– Sasvim nam odgovara – reče Serena, naslanjajući se na njegovo rame. – Zajedno smo, što je jedino važno.

Pemberton udahne svjež miris pudera *Tre Jur*, prisjetivši se kako nije samo mirisao nego je i kušao njegovu reskost na njezinoj koži ranije toga jutra. Prolazom se klatario nosač, zviždeći neku pjesmu koju Pemberton nije prepoznao. Opet skrene pogled na prozor.

Uz šalter za prodaju karata čekali su Harmon i njegova kći – Harmon tromo oslonjen o daščani zid izrađen od kestenovine. Pembertonu sine kako muškarci u ovim planinama rijetko kad stoje uspravno. Radije su se, ako je ikako bilo moguće, naslanjali na kakvo drvo ili zid. Kad nije bilo ni drveta ni zida, čučnuli bi, stražnjice oslonjene na pete. Harmon je u ruci držao politrenu bocu – ono što je ostalo od njezina sadržaja jedva je pokrivalo dno. Kći je sjedila na klupi, držeći se uspravno kako bi bolje istaknula svoje stanje. Pemberton se nije mogao sjetiti njena imena. Nije ga iznenadilo to što ih vidi niti što je djevojka trudna. *Trudna i čeka njegovo dijete*, kako je saznao noć prije nego što će on i Serena poći iz Bostona. – Bio je ovdje Abe Harmon. Kaže da treba s tobom nešto raščistiti, a tiče se njegove kćeri – nazvao ga je Buchanan s vijestima. – Možda je to samo pijano baljezganje, ali mislio sam kako je bolje da znaš.

– U našem odboru za doček ima i nekih mještana – reče Pemberton svojoj mladenki.

– Baš kao što su nam i dali naslutiti – odgovori Serena.

Ona ga načas desnom rukom uhvati za zapešće i Pemberton osjeti dodir ogrubjele kože pri vrhu dlana te jednostavnog, zlatnog vjenčanog prstena koji je nosila umjesto dijamantnog. Prsten je bio u svemu nalik njegovu, osim po širini. Pemberton ustane i s gornje pregrade dohvati dvije putne torbe. Doda ih nosaču koji odstupi korak natrag, a zatim krene za Pembertonom, koji je poveo svoju mladu suprugu kroz prolaz među sjedalima, prema izlazu. Željezna su se vrata uzdizala pola metra iznad tla. Serena nije prihvatila njegovu ruku, nego se sama spustila na drvene daske perona.

Buchanan prvi dočeka Pembertonov pogled pa ga upozori kimanjem glave u smjeru Harmona i njegove kćeri te potom pozdravi Serenu krutim, službenim naklonom. Wilkie je skinuo šešir.

Sa svojih sto sedamdeset pet centimetra Serena je bila viša od obojice muškaraca, no Pemberton je znao da je nešto drugo u Sereninu izgledu još više pridonijelo Buchananovu i Wilkijevu očitom iznenađenju – hlače i čizme umjesto haljine i kloš-šešira, preplavnula koža koja je bila u neskladu sa Sereninim društvenim podrijetlom, usne i obrazi na kojima nije bilo ruža, kosa plava i gusta, ali ošišana u kratku bob-frizuru, izrazito ženstvenu, a ipak strogu.

Serena je krenula prema starijem muškarcu i pružila mu ruku. Premda je sa svojih sedamdeset godina bio više no dvostruko stariji od nje, Wilkie je zurio u Serenu poput opčinjena školarca, pritišćući šešir uz prsa, kao da želi sakriti svoje već osvojeno srce.

– Wilkie, pretpostavljam.

– Da, da, ja sam – promuca Wilkie.

– Serena Pemberton – predstavi se ona, i dalje ispružene ruke.

Wilkie je jedan trenutak objema rukama prtljao po šeširu, a potom je oslobodio desnu ruku i rukovao se sa Serenom.

– I Buchanan – reče Serena, okrenuvši se k drugom partneru. – Točno?

– Da.

Buchanan prihvati njenu ponuđenu ruku i nespretno je obujmi svojom.

Serena se nasmiješi. – Zar se vi ne znate rukovati kako treba, gospodine Buchanan?

Pemberton je veselo gledao kako Buchanan ojačava stisak i brzo izvlači ruku. U godinu dana otkako je *Boston Lumber* radio u ovim planinama Buchananova je žena došla samo jednom, i to u dugoj haljini od ružičastog tafta koja se zaprljala prije nego je prešla preko jedine ulice u Waynesvilleu i ušla u muževu kuću. Sad su se Buchanan i njegova žena sastajali jednog vikenda mjesečno u Richmondu, najdalje što je gospođa Buchanan htjela putovati na jug. Wilkijeva supruga nikada nije putovala izvan Bostona.

Činilo se da su Pembertonovi partneri izgubili moć govora. Pogled im je skrenuo na Serenine kožnate jahaće hlače, klasičnu bluzu bež boje i crne čizme. Serenin pravilan naglasak i uspravno držanje govorili su da je završila neki ženski koledž u Novoj Engleskoj, baš kao i njihove žene. No Serena se rodila u Coloradu i

živjela je ondje do šesnaeste godine – bila je kći vlasnika šumar-
ske tvrtke koji je naučio svoju kćer kako se s muškarcima čvrsto
rukovati i gledati im u oči, jednako kao što ju je naučio i jahanju i
pucanju. Preselila se na istok tek nakon smrti roditelja.

Nosač je odložio torbe na peron i pošao natrag prema vagonu s
prtljagom u kojemu su se nalazili Serenin putni sanduk *saratoga*
i Pembertonov manji, „brodski“ sanduk.

– Pretpostavljam da je Campbell doveo arabera u bazu?

– Da – odgovori Buchanan – doduše, skoro je ubio Vaughna.
Taj konj nije samo velik nego je i prilično vatren, „napola užtro-
jen“, što se kaže.

– Što je novoga u bazi?

– Nema većih problema – odgovori Buchanan. – Jedan radnik
naišao je na tragove crvenog risa na Laurel Creeku i pomislio je
da su tragovi pume. Nakon toga nekoliko ekipa nije se htjelo vra-
ćati onamo sve dok Galloway nije provjerio situaciju.

– Pume – reče Serena – jesu li česte ovdje?

– Nimalo, gospođo Pemberton – odgovori Wilkie umirujuće. –
Posljednja, drago mi je što to mogu reći, u ovoj državi ubijena je
1920. godine.

– A ipak domaći ljudi uporno vjeruju da je još jedna ostala – reče
Buchanan.

– O toj životinji isprela se cijela predaja koju svi radnici itekako
dobro znaju, ne samo o njezinoj iznimnoj veličini nego i o boji koja
se mijenja od smečkastožute do ugljeno crne. Ja nemam ništa pro-
tiv, sve dok stvar ostaje u granicama folkloru, no vaš suprug pri-
željkuje nešto drugo. On se nada da taj stvor uistinu postoji kako
bi ga mogao uloviti.

– To je bilo prije vjenčanja – primijeti Wilkie. – Sad kad je Pem-
berton oženjen čovjek, siguran sam da će se okaniti lovljenja puma
i latiti se manje opasnih rasonoda.

– Ja se nadam da će on progoniti svoju pumu i bila bih razočar-
ana ako bi postupao drukčije – rekla je Serena okrenuvši se tako
da se obraćala podjednako Pembertonu i njegovim partnerima. –
Pemberton je čovjek koji se ne boji izazova i zato sam se za njega
i udala.

Serena zastane, a blag osmijeh zatitra joj licem.

– I zato se on oženio mnome.

Nosač spusti na peron drugi putni sanduk. Pemberton mu da novčić od dvadeset pet centa i reče mu da može poći. Serena baci pogled na oca i kćer koji su sada zajedno sjedili na klupi, oprezni i tihi poput glumaca koji čekaju red za svoje replike.

– Vas ne poznajem – reče Serena.

Kći je i dalje mrko zurila u Serenu. Umjesto nje progovori otac, nerazgovijetno.

– Nemam ja posla s vama. Nego s njim koji stoji tu kraj vas.

– Njegovi poslovi i moji su poslovi – reče Serena – kao što su i moji njegovi.

Harmon mahne glavom prema djevojčinu trbuhu, a potom se ponovno okrene k Sereni.

– Ne ovaj posao. Taj je obavljen prije nego što ste vi došli ovamo.

– Vi insinuirate da ona očekuje dijete moga muža?

– Ništa ja ne *insinuiram* – odgovori Harmon.

– U tom ste slučaju sretan čovjek – reče Serena Harmonu. – Nećete naći boljeg mužjaka s kojim biste je sparili. Veličina njezina trbuha to potvrđuje.

Serena skrene pogled i riječi prema kćeri.

– Ali to je jedino koje ćeš s njim imati. Sad sam ja tu. Sva ostala njegova djeca bit će moja.

Harmon se potpuno uspravi, a Pemberton krajičkom oka opazi sedefastu dršku *bowie*-noža prije nego što je kaput opet prekrije. Pitao se kako čovjek poput Harmona može imati tako fino oružje. Možda je riječ o plijenu iz kakve pokeraške igre ili nasljedstvu dobivenom od uspješnijeg pretka. Iza staklene pregrade pojavi se lice šefa postaje, zadrži se ondje na tren, i nestane. Skupina štrkljastih gorštaka, redom zaposlenika *Boston Lumbera*, bezizražajno je gledala, stojeći pred susjednom stajom.

Među njima je bio nadglednik, po imenu Campbell, u čije je mnogobrojne dužnosti spadalo i posredovanje između radnika i vlasnika. Campbell je u bazi uvijek nosio košulje od sivog batišta i samtene hlače, no ovaj je put odjenuo hlače s naramenicama, jednako kao i ostali muškarci. – Nedjelja je – shvati Pemberton, i

na tren se osjeti dezorijentiranim. Nije se mogao sjetiti kad je posljednji put bacio pogled na kalendar. U Bostonu, sa Serenom, činilo se da je vrijeme zapelo u zatvorenom krugu kazaljki džepnih i zidnih satova – satovi i minute su tekli, no nisu se uspijevali otrgnuti i prijeći u dane. Ipak, prošli su dani i mjeseci, kao što je nabrekli trbuh Harmonove kćeri potvrđivao.

Harmonove velike pjegave šake šcepale su rub klupe, a tijelom se malo nagnuo naprijed. Plavim očima zurio je u Pembertonu.

– Idemo kući, tata – reče Harmonova kći i položi ruku na nje-govu.

On je pljesne po ruci kao da tjera dosadnu muhu i ustane, la-gano se zateturavši.

– Prokleti da ste oboje – reče Harmon zakoračivši prema Pem-bertonima.

Otvorio je redengot i izvadio *bowie*-nož iz kožnatog okvira. Oš-trica je uhvatila odraz kasnog popodnevnog sunca pa se načas uči-nilo da Harmon u rukama drži blistav plamen. Pemberton po-gleda Harmonovu kćer koja je rukama prekrila trbuh, kao da želi zaštititi nerođeno dijete od onoga što se događa.

– Odvedi svoga oca kući – obrati joj se Pemberton.

– Tatice, molim te – reče kći.

– Idite po šerifa McDowella – dovikne Buchanan ljudima koji su gledali iz smjera staje.

Predradnik po imenu Snipes učini kako mu je rečeno i brzo ode – ne prema zgradi suda, nego prema pansionu u kojem je šerif ži-vio. Ostali radnici ostadoše gdje su i bili. Buchanan pokuša stati između dvojice muškaraca, no Harmon ga otjera mašući nožem.

– Ovo ćemo odmah srediti – vikne Harmon.

– U pravu je – reče Serena. – Uzmi svoj nož i odmah to sredi, Pembertone!

Harmon krene naprijed i načas se učini da se pokolebao kad se razmak između njega i drugog čovjeka smanjio.

– Radije poslušaj kćer – kazao je Pemberton koji je sad i sâm za-koračio naprijed – jer će jedan od nas dvojice odavde otići ležećki.

Pemberton se sagne, otvori svoju putnu torbu od teleće kože i prokopa po stvarima tražeći Serenin svadbeni poklon. Izvuče lo-

vački nož iz korica i pusti da mu drška od losove kosti sklizne dublje u dlan – hrapavost njene površine olakšavala je stisak. Jedan dugačak trenutak Pemberton se prepusti uživanju u dodiru dobro izrađena oružja – u simetriji i solidnosti noža, njegovoj oštrici i rukohvatu kalibriranim precizno poput mača kojim je nekoć mačevao na Harvardu. Skine kaput i položi ga preko putne torbe.

Harmon pođe još jedan korak naprijed pa ih je sad dijelilo manje od metra razmaka. Držao je nož visoko, vrha uperena prema nebu, a Pembertonu je bilo jasno da se Harmon, pijan ili trijezan, tim oružjem nije često borio. Harmon zamahne *bowiejem* kroz zrak. Muškarčevi zubi, žuti od duhana, bijahu stisnuti, a vratne žile napete poput šatorske užadi. Pemberton je svoj nož držao nisko uz tijelo. Osjetio je domaću rakiju u Harmonovu dahu – oštar, uljast miris nalik petroleju.

Harmon nasrne naprijed, a Pemberton podigne lijevu ruku. *Bowie* zapara zrak, no njegova se polukružna putanja zaustavi kad Harmon svojom podlakticom udari u Pembertonovu. Harmon se trzne naniže, a *bowie* zastruže po Pembertonovu mesu. Pemberton načini posljednji korak – pljoštimice položenu oštricu lovačkog noža neopazice gurne pod Harmonov kaput te zarije čelik kroz tkaninu košulje i u meko meso iznad zdjelične kosti starijeg muškarca. Slobodnom rukom zgrabi Harmona za rame, tražeći oslonac, i brzim mu pokretom ureže tanak polukrug preko trbuha. Jedno dugme od cedrovine odskoči s Harmonove prljave bijele bluze, udari o daščani pod, zavrti se i stane. Zatim se začuje blag, grgljav zvuk kad Pemberton izvuče nož. Nekoliko trenutaka nije bilo krvi.

Harmonov nož stropošta se na peron. Kao da pokušava poništiti korake koji su doveli do trenutnog ishoda, gorštak položi obje ruke na trbuh i polagano pođe natrag, a zatim se skljoka na klupu. Podigne ruke kako bi procijenio štetu nanесenu tijelu, a crijeva mu se prospu po krilu poput naglo odriješene sive užadi. Harmon je proučavao unutarnji ustroj svoga tijela kao da traži neku daljnju potvrdu vlastite sudbine. Podigne glavu posljednji put i nasloni je na daščani kolodvorski zid. Kad mu se plave oči zamagle, Pemberton skrene pogled.

Serena je sad stajala iza njega.

– Tvoja ruka – reče.

Pemberton primijeti da mu je popelinska košulja razderana ispod lakta – plava je tkanina potamnijela od krvi. Serena otkopča srebrno dugme manžete i zavrne rukav, proučavajući rez duž Pembertonove podlaktice.

– Ne treba šivati – reče. – Trebat će samo jod i zavoj.

Pemberton klimne. Tijelom mu je navirao adrenalin i kad se Buchananova zabrinuta glava nadvila bliže, partnerovo mu se lice – crn žbun potkresanih brkova između šiljatog, uskog nosa i malih usana, te okrugle, svijetlozelene oči što su uvijek djelovale pomalo iznenađeno – učinilo ujedno i živahnim i odsutnim. Pemberton je disao dubokim i pravilnim udisajima, pokušavajući se sabrati prije nego se ikome obrati.

Serena je uzela *bowie*-nož i odnijela ga do Harmonove kćeri koja se nagnula nad oca, rukama mu milujući bezizražajno lice i privlačeci ga k svom, kao da bi mu još što mogla reći. Suze su tekle niz obraze mlade žene, no plakala je bez glasa.

– Evo – reče Serena, držeći *bowie* za oštricu. – Po svakom pravu on pripada mom mužu. To je odličan nož i možeš za njega postići dobru cijenu ako je zatražiš. A ja bih! – dodala je. – Mislim, prodaj ga. Taj će ti novac pomoći kad se dijete rodi. To je sve što ćeš ikada dobiti od mene i moga muža.

Harmonova je kći sad zurila u Serenu, ali nije podigla ruku i uzela nož. Serena ga položi na klupu, uputi se niz peron i stane kraj Pembertona. Izuzev Campbella, koji je hodao prema peronu, muškarci oslonjeni o ogradu staje nisu se ni pomaknuli. Pembertonu je bilo drago što su tu, pomislivši da bar nešto dobro može proizići iz svega što se dogodilo. Radnicima je otprije bilo jasno da je Pemberton jednako tjelesno snažan kao i bilo koji od njih – saznali su to prošlog proljeća kad su postavljali željezničke tračnice. Sad su znali i da može ubiti čovjeka, uvjerali su se u to vlastitim očima. Poštovat će njega, i Serenu, još više. Okrenuo se i ugledao Serenine sive oči.

– Idemo u bazu – reče Pemberton.

Uhvatio je Serenu za lakat, okrećući je u smjeru stuba kojima se Campbell upravo bio popeo. Campbellovo dugo, uglato lice bilo je uobičajeno zagonetno. Malo je skrenuo s puta kako ne bi prošao preblizu Pembertonu – učinio je to tako neusiljeno da bi netko, gledajući sa strane, pomislio da nije namjerno.

Sišavši s perona, Pemberton i Serena hodali su uz prugu do mjesta gdje su ih čekali Wilkie i Buchanan. Pod nogama im je škripao crni tucanik iz kojega su se uzdizali sivi oblacići, nalik dimu ugašenih žigica. Pemberton se osvrnuo za sobom i ugledao Campbella kako se saginje nad Harmonovom kćeri – držao joj je ruku na ramenu i nešto govorio. Kraj klupe je stajao i šerif McDowell, odjeven u fino nedjeljno odijelo. On i Campbell pomogli su djevojci da ustane, a potom su je povelu u kolodvorsku zgradu.

– Je li moj Packard ovdje? – upita Pemberton Buchanana.

Buchanan kimne glavom, a Pemberton se obrati mladom nosaču koji je još uvijek stajao na peronu.

– Uzmi torbe i odnesi ih na stražnje sjedalo, a zatim priveži manji sanduk za nosač. Veći može doći poslije vlakom.

– Ne misliš li da bi bilo bolje da porazgovaraš sa šerifom? – upita Buchanan, predavši Pembertonu ključeve Packarda.

– Zašto bih išta objašnjavao tom skotu? – upita Pemberton. – Vidio si što se dogodilo.

On i Serena ulazili su u *Packard* kad im je straga žustro prišao McDowell. Okrenuvši se, Pemberton primijeti da unatoč finom nedjeljnom odijelu šerif nosi opasač za pištolj. Šerifovu je dob, kao i dob tolikih drugih gorštaka, bilo teško odrediti. Pemberton je pretpostavljao da mu je pedesetak godina, premda bi se po ugljenocrnoj kosi i čvrstoći tijela reklo da je mlađi.

– Idemo u moj ured – reče McDowell.

– Zašto? – upita Pemberton. – Bilo je u samoobrani. Desetero ljudi će to potvrditi.

– Teretim vas za remećenje mira i reda. To je novčana kazna od deset dolara ili tjedan dana zatvora.

Pemberton izvadi novčanik i preda McDowellu dvije novčanice od pet dolara.

– Ipak ćemo poći u moj ured, reče McDowell. – Nećete otići iz Waynesvillea dok ne potpišete izjavu da ste postupali u samoo-brani.

Stajali su na manje od metar udaljenosti jedan od drugoga i ni-jedan muškarac nije uzmicao. Pemberton zaključio da stvar nije vrijedna svađe.

– Trebate li i moju izjavu? – upita Serena.

McDowell pogleda Serenu kao da je tek sad primjećuje.

– Ne.

– Pružila bih vam ruku, šerife – reče Serena – ali po onome što sam čula od svoga muža, vi je vjerojatno ne biste prihvatili.

– Vaš je muž u pravu – odgovori šerif.

– Čekat ću te u autu – reče Serena Pembertonu.

Kad se vratio, Pemberton uđe u Packard i okrene ključ. Pritisne papučicu gasa i otpusti ručnu kočnicu pa krenuše na desetak ki-lometara dugu vožnju do baze. Odmah po izlasku iz Waynesvil-lea Pemberton uspori – približavali su se sabirnom jezeru čiju su površinu veličine dva hektara prekrivali trupci zbijeni u gomile i naslagani ukriž poput drva za potpalu. Pemberton zakoči i izbacio Packard iz brzine, no ostavi motor upaljen.

– Wilkie je htio da pilana bude blizu grada – reče Pemberton. – Ja ne bih tako odlučio, ali na kraju je ispalo prilično dobro.

Pogledima su klizili niz nepomičnu jezersku flotilu trupaca koji su čekali zoru da budu razdvojeni, motkama odgurani do vago-neta i otpremljeni u pilanu. Serena baci kratak pogled na pilanu i na malu građevinu strma krova koja je služila kao Wilkiejev i Bu-CHANANOV ured. Pemberton pokaže rukom na golemo stablo koje se izdizalo iz šume za pilanom. Kora mu je bila obložena naran-častim lišajevima, a gornje su grane bile usahle, bez lišća.

– Rak kestenove kore.

– Sva sreća što im trebaju godine da potpuno uginu – reče Se-rena. – To nam daje dovoljno vremena da ga srušimo, ali je i ra-zlog zašto je mahagonij bolji.

Pemberton spusti ruku na kuglu od tvrde gume na vrhu mje-njača. Ubacio je auto u brzinu pa su krenuli dalje.

– Čudi me što su ceste asfaltirane – reče Serena.

– Nema mnogo takvih. Ova jest, barem nekoliko kilometara. Kao i cesta za Asheville. Vlakom bismo brže stigli do baze, premda on vozi samo dvadeset pet kilometara na sat, ali ovako ti mogu pokazati naše posjede.

Brzo su izašli iz Waynesvillea, a kraj je postajao sve strmijim i slabije nastanjenim i tek bi se povremeno pojavio kakav kosi pašnjak, nalik komadu zelenog filca utkanog u grublju tkaninu. Pemberton primijeti kako je ljeto gotovo u svom punom jeku – bijeli cvjetovi drijena venuli su na tlu, a grane bjelogoričnih stabala bile su gusto zelene. Prošli su pokraj neke brvnare u čijem je dvorištu žena grabila vodu iz bunara. Nije imala obuću na nogama, a plavokosom djetetu uz nju hlače su bile čvrsto opasane užetom.

– Ti gorštaci – reče Serena gledajući kroz prozor. – Čitala sam da žive u takvoj izolaciji da im se jezik uporno vraća na onaj iz elizabetanskog doba.

– I Buchanan to misli – reče Pemberton. – On vodi bilješke o takvim riječima i izrazima.

Tlo se počelo strmo uspinjati i ubrzo je posve nestalo seoskih imanja. Pemberton osjeti kako mu se u ušima nakupio pritisak pa gutne. Skrenuo je s asfalta na makadamsku cestu koja je vijugala uzbrdo gotovo cijeli kilometar i pol, sve do posljednjeg strmog uspona. Tu je zaustavio automobil pa su izašli. S desne strane ceste nadvijala se granitna stijena čijim je prednjim dijelom kapala voda. S lijeve strane vidjela se samo duga, strma padina – i blijed, okrugao mjesec koji je nestrpljivo iščekivao noć.

Pemberton uhvati Serenu za ruku pa odšetaše do ruba padine. U njenom se podnožju dolina Cove Creek uspjela oduprijeti planinama, zauzevši za sebe četvorni kilometar ravna tla. U središtu doline nalazila se baza okružena iskrčenom pustopoljinom punom panjeva i granja. I brdo Half Acre, na lijevoj strani, bilo je potpuno posječeno. Jednako tako, donja četvrtina planine Noland zdesna bila je sasvim gola. A pruga što se prostirala kroz dolinu činila se ušivenom u tlo poput šivaćega boda.

– Rezultat devet mjeseci rada – reče Pemberton.

– Na zapadu bismo ovoliko posjekli za šest – primijeti Serena.

– Ovdje imamo četiri puta više kiše. Osim toga, morali smo izgraditi i prugu u dolini.

– Istina, drukčije je – prizna Serena. – Dokle se protežu naši posjedi?

Pemberton pokaže prema sjeveru. – Do one planine ondje. Tu trenutno siječemo.

– I zapadno.

– Da, do planine Balsam – odgovori Pemberton, pokazujući i na nju. – Brdo Horse Pen južni je rub, a istočni ono mjesto koje vidiš ondje, gdje smo prestali krčiti.

– Četrnaest tisuća hektara.

– Imali smo još tri tisuće istočno od Waynesvillea, ali to smo već iskrčili.

– A dalje na zapad? To je u vlasništvu *Champion Papera*?

– Sve do granice Tennesseeja – odgovori Pemberton.

– To je ta zemlja koju žele uzeti za park?

Pemberton klimne glavom. – A ako Champion proda, tražit će i našu zemlju.

– Ali mi im je nećemo dati – reče Serena.

– Ne, barem dok ne završimo posao na njoj. Harris, ovdašnji magnat bakra i kaolina, bio je na sastanku koji sam ti spominjao i jasno je rekao da se protivi planu nacionalnog parka jednako kao i mi. Nije loše imati najbogatijeg čovjeka u okrugu na svojoj strani.

– Ili za budućeg partnera – doda Serena.

– Ista si kao on – reče Pemberton. – Lukav je i ne podnosi budale. Serena mu dotakne rame iznad rane.

– Moramo ti negdje poviti ruku.

– Najprije poljubac – odgovori Pemberton, pomaknuvši njihove spojene ruke na Serenina križa i privukavši je bliže.

Serena je podigla usne do Pembertonovih i čvrsto ih pritisnula. Slobodnom ga je rukom zgrabila za zatiljak i privukla bliže – kad je razdvojila usne, strasnije ga ljubeći, on osjeti u ustima blagi žar njena daha dok su im se zubi i jezik doticali. Serena se cijelim tijelom utisnula u njegovo. Za stidljivost je bila nesposobna, kao i uvijek, čak i kad su se prvi put sreli. Pembertona je ponovno obuzeo osjećaj koji nikad nije upoznao s nekom drugom ženom – osjećaj

da je pušten iz okova u neki svijet beskrajnih mogućnosti – beskrajnih, premda ujedno ograničenih samo na njih dvoje.

Ušli su u Packard i počeli se spuštati prema dolini. Cesta je postala grbavija, jarci i rupe izraženiji. Provezli su se kroz jarugu začepljenu muljem, pa kroz još jednu šumu, a kad je i te šume nestalo, nastavili su kroz samu dolinu. Prošli su pokraj neke staje i uske, dugačke kuće čiji je prednji dio služio kao ured uprave baze, a stražnji kao bar i blagovaonica. S desne su se strane nalazile radnička menza i prodavaonica. Prešli su prugu prošavši pokraj niza otvorenih teretnih vagona koji su čekali jutro. Tik uz prugu stajala su nekadašnja vlakoprata kola, sada preuređena u ambulantu – zahrđali kotači vagona utonuli su u tlo doline.

Prošli su ispod niza od tridesetak montažnih baraka, nesigurno postavljenih na brdu Bent Knob – temelji su im bili poduprti grbavim motkama izrađenima od bagremovine. Podsjećale su na jeftine, drvene teretne vagone, ne samo veličinom i izgledom nego i po tome što su bile povezane jedna uz drugu debelom čeličnom žicom. Na vrhu svake barake nalazila se željezna šipka. U drvetu su sjekirama probijeni otvori hrapavih rubova da posluže kao prozori.

– Radnički stanovi, pretpostavljam – primijeti Serena.

– Da. Čim završimo ovdje, možemo ih natovariti na vagone i odvući na novo radilište.

– Veoma praktično – reče Serena kimajući. – Koliko stoji zakup?

– Osam dolara mjesečno.

– A kolika je njihova plaća?

– Trenutno dva dolara na dan, ali Buchanan bi je htio podići na dva dolara i deset centa.

– Zašto?

– Tvrdi da će nam u protivnom dobri radnici otići u druge baze – reče Pemberton zaustavivši automobil pred njihovom kućom. – A ja kažem da će ova vladina otimačina zemlje donijeti višak radnika, posebno ako Champion proda svoje.

– Što misli Wilkie o tome?

– Wilkie se slaže sa mnom – reče Pemberton. – Kaže da je jedina dobra stvar koju nam je donio slom burze jeftinija radna snaga.

– Ja se slažem s tobom i Wilkiejem – rekla je Serena.

Na ulaznim stubama čekao je mladić po imenu Joel Vaughn uz kojega je stajala kartonska kutija s mesom, kruhom i sirom te bocom crnog vina. Kad su Pemberton i Serena izašli iz Packarda, Vaughn je ustao i skinuo vuneni kačket, otkrivajući gustu, poput mrkve crvenu kosu. – A i uma je podjednako živahnog – zaključio je svojedobno Campbell nedugo pošto ga je sreo pa je povjerio Vaughnu odgovornosti koje se obično daju mnogo starijim radnicima, uključujući i trvenja s jednim konjem koji je bio svojeglav koliko i dragocjen, o čemu su svjedočile mladićeve izgrebane podlaktice te ljubičasta oteklina na pjegavoj jagodičnoj kosti s lijeve strane lica. Vaughn je uzeo torbe iz automobila i pošao za Pembertonom i njegovom mladenkom na trijem. Pemberton otvori vrata i kimnuvši pokaže mladiću da on uđe prvi.

– Prenio bih te preko praga – reče Pemberton – samo da nije ove ruke.

Serena se nasmiješi. – Ne brini se, Pembertone. Snaći ću se.

Ušla je u kuću, a on je pošao za njom. Serena je na trenutak proučavala prekidač za svjetlo, kao da se pita hoće li raditi. Potom ga je uključila.

U prednjoj, dnevnoj sobi bila su dva tapecirana salonska naslonjača postavljena pred kaminom. Slijeva se nalazila malena kuhinja opremljena štednjakom marke *Homestead* i hladnjakom. Uz jedini prozor u dnevnoj sobi stajao je stol od jablanovine s četiri stolice pletenih naslona. Serena kimne, a potom ode niz hodnik, baci pogled na kupaonicu i uđe u stražnju sobu. Uključi noćnu svjetiljku i sjedne na krevet od kovana željeza, provjeri čvrstoću madraca te se činilo da je zadovoljna. Na ulaznim se vratima pojavi Vaughn s „brodskim“ sandukom koji je nekoć pripadao Pembertonovu ocu.

– Stavi ga u ormar u hodniku – reče Pemberton.

Vaughn učini kako mu je naloženo i izađe. Vрати se s hranom i vinom.

– Gospodin Buchanan je mislio da će vam možda trebati nešto za jelo.

– Stavi to na stol – odgovori Pemberton. – A onda donesi jod i gazu iz ambulante.

Mladić zastade, pogleda uperena u Pembertonov rukav natopljen krvlju.

– Da pozovem doktora Cheneyja?

– Ne – reče Serena. – Ja ću je zaviti.

Kad je Vaughn otišao, Serena stane bliže prozoru spavaće sobe i proviri van, na radničke barake.

– Imaju li radnici struju?

– Samo u menzi.

– Tako je i najbolje – reče Serena vraćajući se u sredinu sobe. – Ne samo radi uštede nego i radi njih samih. Više će raditi budu li živjeli poput Spartanaca.

– I ovo ovdje prilično je spartanski.

– To znači novac prišteden za kupnju novih parcela za zasad – reče Serena. – Da smo htjeli svoj imutak trošiti drukčije, ostali bismo u Bostonu.

– Moglo bi se reći.

– Tko živi u susjednoj kući?

– Campbell. Taj bi mogao zamijeniti svakog čovjeka u bazi. Zna voditi knjige, sve zna popraviti, a hvatnim lancem služi se dobro kao mjernik.

– A u posljednjoj kući?

– Doktor Cheney.

– Komedijaš iz Veprove Gudure?

– Jedini liječnik kojeg smo uspjeli nagovoriti da živi ovdje. Čak smo i za njega morali ponuditi kuću i automobil.

Serena otvori garderobni ormar i baci pogled u ladice, a zatim pregleda i pregradak za vješanje odjeće.

– A što je s mojim vjenčanim darom, Pembertone?

– U staji je.

– Nikad nisam vidjela bijelog arabera.

– Veličanstven je to konj – reče Pemberton.

– Projahat ću ga sutra čim se probudim.

Kad je Vaughn donio jod i gazu, Serena je sjela na postelju, raskopčala Pembertonovu košulju i izvukla oružje koje mu je bilo

zataknuo za pojasom. Izvadila je nož iz korica i dobro pogledala osušenu krv na oštrici, a potom ga položila na noćni stolić. Serena otvori bocu s jodnom tinkturom.

– Kakav je to osjećaj, tako se boriti s čovjekom? Nožem, mislim. Je li poput mačevanja ili... intimnije?

Pemberton pokušava smisliti kako bi se ono što je osjetio moglo pretočiti u riječi.

– Ne znam – reče naposljetku – osim što je osjećaj istodobno krajnje stvaran i nestvaran.

Serena mu jače stegne ruku, ali glas joj postade nježniji.

– Ovo će peći – reče i polako izlije crvenkastosmeđu tekućinu na ranu. – Uzrok tvoje ozloglašenosti u Bostonu – je li ta borba noževima bila kao ova danas?

– Zapravo, uzrok moje ozloglašenosti u Bostonu bila je jedna pivska krigla – odgovori Pemberton. – Više se tu radilo o nesretnom slučaju proizašlom iz gostioničke zavade.

– U priči koju sam ja čula spominjao se nož – reče Serena – a smrt žrtve činila se sve samo ne slučajnom.

Kad je Serena zašutjela kako bi otrla jodnu tinkturu koja je iscurila iz rane, Pemberton se upita je li u njezinu glasu otkrio lagano razočaranje ili je to samo umislio.

– No ovo danas – teško da je nesretn slučaj – primijeti Serena. „Ako drugog za me nema izlaza – tad mač potegnut ću, ma mrijeti morala.“

– Bojim se da ne prepoznam taj tekst – reče Pemberton. – Nisam tako učen kao ti.

– Nije važno. Ta se izreka bolje nauči onako kako si je ti naučio nego iz knjige.

Kad je Serena odmotala gazu s drvenog kalema, Pemberton se nasmiješio.

– Tko zna? – reče on veselo. – Na mjestu koje je toliko primitivno kao ovo, pretpostavljam da baratanje nožem nije u djelo-krugu samo jednog spola. Možda se posvađaš s nekom oštrokondžom koja šmrče burmut i naučiš na isti način kao i ja.

---

* Iz Euripidove *Medeje*, prema prijepodu Miloša Đurića (nap. prev.).

– Učinila bih to – reče Serena staloženim glasom – ako ni zbog čega drugoga, onda zato da podijelim s tobom ono što si osjetio danas. To je ono što želim – da sve što je dio tebe bude dijelom i mene.

Pemberton je gledao kako se zavoj stvrđnjava kad mu ga je Serena omotala oko podlaktice, a jodna se tinktura, promočivši prve slojeve, upila u tkaninu. Sjetio se svečane večere u bostonskoj četvrti Back Bay prije mjesec dana kad mu je prišla domaćica, gospođa Lowell. – Tu je jedna žena koja bi se željela upoznati s vama, gospodine Pemberton – rekla je starija gospođa. – Doduše, trebala bih vas upozoriti. Otjerala je sve ostale bostonske neženje. Pemberton se sjetio kako je toj gospođi izrazio uvjerenje da on nije čovjek koji se da lako uplašiti te da bi možda ženu o kojoj je riječ trebalo i na njega upozoriti. Gospođa Lowell zaključila je kako je Pembertonova primjedba na mjestu te mu je uzvratila osmijeh, uzevši ga pod ruku. – Idemo onda k njoj. Samo upamtite da ste bili upozoreni, baš kao što sam upozorila i nju.

– Eto – reče Serena kad je završila. – Tri dana i trebalo bi potpuno zacijeliti.

Serena je uzela nož, odnijela ga u kuhinju i oprala oštricu vodom i krpom. Obrisavši nož, vratila se u stražnju prostoriju.

– Sutra ću ga naoštритi brusom – reče Serena, stavivši nož na noćni stolić. – To je oružje dostojno čovjeka kakav si ti i izrađeno je da potraje cijeli život.

– I da produži život – primijeti Pemberton – kao što je tako zgodno i dokazalo.

– Možda će opet, pa ga drži pri ruci.

– Držat ću ga u uredu – obeća Pemberton.

Serena je sjela na drvenu stolicu s naslonom nasuprot postelji i izula jahaće čizme. Razodijevala se ne gledajući u odjeću koju je raskopčavala i potom puštala da padne na pod. Oči su joj cijelo vrijeme bile prikovane za Pembertona. Skinula je donje rublje i stala pred njega. Žene koje je poznavao prije Serene stidljivo su se odnosile prema svom tijelu – čekale su da se soba zamrača ili plahte navuku do glave – no to nije bio Serenin stil.

Osim što se očiju i kose tiče, nije bila lijepa u konvencionalnom smislu. Grudi su joj bile male, bokovi uski, a noge dugačke u

odnosu na torzo. Serenina uska ramena, sitan nos i visoke jagodice davali su njenu liku izgled stroge oštine. Stopala su joj bila mala i, s obzirom na sve ostalo na njoj, djelovala su čudnovato nježno i ranjivo. Tijela su im se dobro slagala – Serenin gibak lik dobro je pristajao uz njegov krupniji stas i mišićaviju građu. Kada su se noću toliko silovito spajali da se krevet pod njima uvijao i poskakivao. Pemberton bi čuo brzo disanje i nije znao odrediti koji su udisaji Serenini a koji njegovi. *Svojevrsna anihilacija*, tako je Serena zvala njihovo sparivanje, i premda Pembertonu takav opis nikad ne bi pao na pamet, znao je da njene riječi točno pogađaju istinu.

Serena mu nije odmah prišla, a Pembertona je obuzela neka čulna snenost. Zagledao se u njeno tijelo, u te oči što su ga zanijele čim ju je sreo, šarenica boje ulaštena kositra. Oči ujedno i tvrde i neprozirne poput kositra, posute zlatnim pjegicama koje kao da nisu bile uronjene u sivu podlogu, nego su lelujale na površini nalik trunčicama prašine. Oči koje se nisu sklopile kad su im se puti spojile, dok ga je uvlačila u sebe, jednako svojim pogledom i tijelom.

Serena je razdvojila zastore, a mjesečina se prosula po postelji. Okrenula se od prozora i osvrnula po sobi kao da je na nekoliko trenutaka zaboravila gdje se nalazi.

– Ovdje će nam biti sasvim dobro – napokon reče, ponovno se zagledavši u Pembertona dok se vraćala u postelju.

“Majstorski napisana...
knjiga koja bolno istinito
prikazuje za što su
sve ljudi sposobni.”

—*San Francisco
Chronicle*

“Rashov roman čvrsto je
satkana priča o industrijskom
razvoju, pohlepi i izdaji. [...]
Rashov slikovit opis uništena
krajolika i okorjelih likova koji
u njemu žive podsjeća isto-
dobno i na Johna Steinbacka i
na Cormaca McCarthyja...”

—*New Yorker*

“Ron Rash stvorio je
lik zlikovke kojoj
nema premca.”

—*New York Times*

149,00 kn

ISBN 978-953-7056-92-6